

Jaarverslag 2020-2021

1. Samenstelling bestuur

Naam	Functie	Affiliatie	Periode
Prof. dr. Wilfried Admiraal	Voorzitter	Universiteit Leiden	2017-2022
Dr. Renate Wesselink	Vice-voorzitter	Wageningen Uni.	2016-2021
Dr. Roeland van der Rijst	Secretaris	Universiteit Leiden	2013-2021
Dr. Carlos van Kan	Penningmeester	Hogeschool Rotterdam	2016-2021
Dr. Nienke Nieveen	Divisie Curriculum (CUR)	Univ. Twente	2011-2022
Prof. dr. Eddie Denessen	Divisie Onderwijs en Samenleving (OS)	Radboud Universiteit Nijmegen/ Universiteit Leiden	2018-2023
Dr. Didi Griffioen	Divisie Hoger Onderwijs (HO)	Hogeschool van Amsterdam	2018-2023
Dr. Harmen Schaap	Divisie Leraar en Lerarenopleiding (LL)	Radboud Universiteit Nijmegen	2019-2024
Prof. dr. Nadira Saab	Divisie Leren en Instructie (LI)	Universiteit Leiden	2014-2022
Dr. Antoine van der Beemt	Divisie ICT in Onderwijs en Opleiding (ICT)	Eindhoven, ESoE	2018-2023
Dr. Niek van den Berg	Divisie Beroepsonderwijs, Bedrijfsopleidingen en Vakmanschap (BBV)	Aeres hogeschool Wageningen	2016-2021
Kevin Zweeris	VOR Promovendi Overleg (VPO)	Universiteit Leiden	2017-2022
Dr. Saskia Wools	Divisie Assessment, Methodologie & Evaluatie (AME)	Univ. Twente	2016-2021
Prof. dr. Marjan Vermeulen	Divisie Beleid en Organisatie (BO)	Open universiteit	2013-2021
Dr. Ruurd Taconis	Divisie Domein Specifieke aspecten van Onderwijs (DSO)	ESoE/TUe	2013-2021

Noot: termijnen lopen voor drie jaar en kunnen een onbeperkt aantal keer verlengd worden.

2. Aantal betalende leden

Aantal betalende leden VOR (Peildatum 1 januari)	2021	2020	2019	2018
Ereleden	2	2	2	2
Gewoon lid	198	317	318	347

Jaarverslag 2020-2021

Promovendus/student lid	71	107	110	132
<i>Totaal</i>	<i>271</i>	<i>429</i>	<i>431</i>	<i>480</i>

Aantal betalende leden Divisies (Peildatum 1 januari)	2021	2020	2019	2018
BBV	49	65	66	73
BO	32	43	51	58
CUR	19	27	29	38
DSO	22	33	41	49
HO	61	93	93	93
ICT	27	43	51	58
LL	69	116	119	140
LI	58	99	102	117
AME	23	36	45	54
OS	38	46	40	52
VPO*	74	113	115	139

* Alle VOR leden die zich als 'promovendus/ student-lid' hebben ingeschreven zijn automatisch lid van het VPO.

Het totaal aantal leden van de VOR per 1 januari 2021 is 271. Dit is substantieel lager dan de jaren daarvoor. De reden voor de daling van het aantal leden is de combinatie van het niet doorgaan van de ORD in 2020 en de koppeling die is gelegd tussen lidmaatschap en registratie bij de ORD. We gaan ervanuit dat het aantal leden zal toenemen als gevolg van het aantal registraties voor de online ORD 2021 georganiseerd vanuit Utrecht.

3. Pedagogische Studiën

In 2020 verscheen jaargang 97 van *Pedagogische Studiën* (PS). Deze bestond uit 6 nummers met ieder 4 bijdragen. De VOR en het VFO zijn tevreden over de kwaliteit van de manuscripten in deze jaargang en hebben waardering voor de rol van de redactie bij het optimaliseren van de kwaliteit van het tijdschrift. Er is voldoende spreiding van artikelen in inhoudelijke zin, methodologische zin en over thema's. Spreiding in 'soort' artikelen zou eventueel nog vergroot kunnen worden (bijvoorbeeld empirisch, review, discussiebijdragen). De voorzitters van de redactie zijn prof. dr. Eddie Denessen en dr. Martine Braaksma.

Jaarverslag 2020-2021

Pedagogische Studiën is sinds 2009 opgenomen in de SSCI lijst van Thomson Reuters en had een impact factor van 0.245 in 2020. Dit betekent dat artikelen in *Pedagogische Studiën* volledig meetellen voor onderzoeksschool ICO. Vanaf 2017 is PS online Open Access toegankelijk voor iedereen, auteurs hoeven niet te betalen voor publicatie in het tijdschrift. De overgangskosten werden onder andere gesubsidieerd door NRO.

Sinds 2018 is het mogelijk Engelstalige manuscripten in te dienen bij het tijdschrift. De voertaal van *Pedagogische Studiën* is Nederlands en Engels. Er worden enkel manuscripten geaccepteerd die gaan over de Nederlandstalige contexten (Nederland, Vlaanderen, Brussel, Suriname, en Nederlandstalige delen van het Caribisch gebied).

Omdat in 2020 geen ORD georganiseerd werd is de prijsuitreiking het beste artikel in jaargang 2019 van *PS* uitgesteld tot de opening van de ORD in 2021. De Redactie nomineerde uit deze jaargang drie bijdragen:

- Anne van Hoogmoed, Elisa Kupers, Andrea Sijp, Joanka Vloo, Wilfred Hofstetter, & Muirne Paap (2019). De globale en lokale betrouwbaarheid van de screeningstoets van de Bareka Profieltoets Rekenen bij kinderen in groep 3.
- J. Sannen, N. Ferbuyt, S. De Maeyer, E. Struyf, P. Van Avermaet, & K. Petry (2019). Development and validation of a social network instrument to assess and strengthen teacher collaboration in inclusive education.
- L. Verschaffel, B. De Smedt, H. Vanaken, & J. Torbeyns (2019). De efficiëntie van indirect optellen bij aftrekkingen tot 1000: ook bij opgaven zonder overbrugging?

Uit de jaargang 2020 werd door de redactie ook drie bijdragen genomineerd:

- Amitai, R. Vervaeke & M. Van Houtte (2020). When teachers experience burnout: Does a multi-ethnic student population put out or spark teachers' fire?
- H.J.A. Biemans, H. Mariën, E. Fleur, T. Beliaeva en J. Harbers (2020). Het bevorderen van doorstroom naar het hoger beroepsonderwijs door middel van een doorlopende leerroute: het Groene Lyceum vergeleken met vmbo-mbo en havo.
- N. Vandermeulen, S. De Maeyer, E. Van Steendam, M. Lesterhuis, H. van den Bergh, en G. Rijlaarsdam (2020). Mapping synthesis writing in various levels of Dutch upper-secondary education, A national baseline study on text quality, writing process and students' perspectives on writing
- K. Vermeir en G. Kelchtermans (2020). Gewoon een kamishibai?! Implementatiepraktijken als het resultaat van interpretatieve onderhandelingsprocessen

De winnaars zullen bekend gemaakt worden tijdens de opening van de online ORD op 7 juli 2021.

Jaarverslag 2020-2021

4. Contributie

De contributies voor Lidmaatschap VOR zijn per 1 januari 2020:

- Gewoon lid € 90,-
- Promovendus/student-lid# € 56,-
- Lidmaatschap *extra* divisie* € 5,-

Het promovendus/student-lidmaatschap gaat na uiterlijk 5 jaar automatisch over in een gewoon lidmaatschap. Indien een lid aan het eind van die periode kan aantonen nog student of promovendus te zijn, wordt het promovendus/student-lidmaatschap verlengd totdat die status verandert.

* Het lidmaatschap van VPO telt niet mee als een divisielidmaatschap. Promovendi worden automatisch lid van het VPO.

5. Onderwijs Research Dagen

De Onderwijs Research Dagen 2020 werden geannuleerd vanwege de maatregelen tegen de verspreiding van het virus. De organisatie uit Utrecht heeft besloten om in 2021 de ORD online te organiseren. Deze vinden plaats van 7-9 juli 2021.

De daarop volgende Onderwijs Research Dagen vinden plaats in 2022 in Hasselt, België.

6. VOR - VFO

De VOR werkt samen met het Vlaams Forum voor Onderwijsonderzoek (VFO) op meerdere gebieden: de organisatie van Onderwijs Research Dagen, de uitgave van *Pedagogische Studiën*, en de toekenning van de prijs voor de beste dissertatie die in een bepaald jaar is verschenen in Nederland en Vlaanderen. De Nederlandse en Vlaamse promovendi organiseren in samenwerking de prijs voor 'Begeleider van het jaar'.

In 2020 is de samenwerking tussen VOR en VFO voortgezet. VFO leden kunnen nog steeds participeren in activiteiten van de divisies. De besturen streven naar verdere samenwerking, onder meer in het kader van activiteiten voor promovendi, maar ook door informatie uit te wisselen over elkaars activiteiten.

Jaarverslag 2020-2021

7. VOR - ICO – NRO

De samenwerking van de VOR met de onderzoeksschool ICO (Interuniversitair Centrum voor Onderwijsonderzoek) en het Nederlands Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) van NWO is toegespitst op het organiseren van gezamenlijke activiteiten en het behartigen van de belangen van het Nederlandse onderwijsonderzoek, bijvoorbeeld door het genereren van middelen (in de breedste zin van het woord) ten behoeve van onderwijsonderzoek.

Gezamenlijke activiteiten betreffen bijvoorbeeld het organiseren van conferenties voor onderzoekers, beleidsmakers en mensen uit de onderwijspraktijk. In 2020 participeerde de VOR in de NRO-praktijkconferentie, die in november plaatsvond. Tijdens deze conferentie werd de NRO-VOR praktijkprijs uitgereikt. Marloes van Verseveld is uitgeroepen tot winnaar van de NRO-verbindingprijs 2020 voor het basisonderwijs voor het doorontwikkelen van het anti-pestprogramma PRIMA-aanpak. En Aad Oosterhof is uitgeroepen tot winnaar van de NRO-verbindingprijs 2020 voor het middelbaar beroepsonderwijs voor toepassen van onderzoeksmethode Design Thinking in de zorg

Daarnaast consulteert NRO de VOR en ICO met betrekking tot haar programma en procedures. Sinds 2004 draagt NWO-NRO financieel bij aan *Pedagogische Studiën*. Voorzitters en secretarissen van VOR, ICO en NRO vergaderen twee keer per jaar.

8. VOR – EERA

De voorzitter van de VOR is lid van de Executive Council van de European Educational Research Association (EERA). De ECER, de jaarlijkse European Conference on Educational Research van de EERA, vond in 2020 niet plaats als gevolg van de Corona pandemie.

De ECER zal in 2021 online plaatsvinden van 6 - 10 September 2021 georganiseerd door Universiteit van Geneve. Het thema van de conferentie is 'Education and Society: expectations, prescriptions, reconciliations'.

9. VOR - AERA

Het VOR-symposium tijdens de online AERA 2021 werd georganiseerd door de divisie 'Onderwijs & Samenleving'. Het symposium droeg als titel '*European Challenges of Social-Cultural Diversity in Education*'. De voorzitter van het symposium is dr. Eddie Denessen (Radboud University Nijmegen / Universiteit Leiden). De bijdragen waren:

- *Learning about Culturally Responsive Teaching: A Multiple Casestudy on the Implementation Process of a PD Program.*

Jaarverslag 2020-2021

Sabrina Alhanachi, Lonneke A.L. de Meijer & Sabine E. Severiens (Erasmus University Rotterdam)

- *Building on primary school students' funds of identity to promote social and personal development*

Judith 't Gilde & Monique Volman (University of Amsterdam)

- *Social cohesion in socioeconomically and ethnically diverse classrooms*

Gert-Jan Veerman, Eddie Denessen (Radboud University, Nijmegen) & Sabine Severiens (Erasmus University Rotterdam)

- *Educational and occupational expectations of 15-year-old immigrant students in western Europe.*

Hans Luyten, Naiara Herranz Suescun, Martina Meelissen (Universiteit Twente)

11. Activiteiten uit de divisies

Divisie Assessment, Methodologie & Evaluatie

Sinds de ALV van september 2020 is de naam van de divisie Assessment, Methodologie en Evaluatie (voorheen Methodologie & Evaluatie). De divisie heeft als aandachtsgebied binnen het onderwijskundig onderzoek: 1. Toetsing & examinering, 2. Methodologie en methodenleer, 3. Evaluatie- en peilingsonderzoek. Het bestuur bestaat uit Saskia Wools (voorzitter, Cito), Marleen van der Lubbe (lid, Inspectie van het Onderwijs), Sven de Maeyer (lid, Universiteit van Antwerpen), Bernard Veldkamp (lid, Universiteit Twente).

In februari 2020 vond een door de divisie georganiseerd symposium plaats met als onderwerp: Selectie aan de Poort in het hoger onderwijs. Hierbij werd de samenwerking gezocht met de divisie Hoger Onderwijs. De locatie werd door de Universiteit Utrecht ter beschikking gesteld. Het symposium trok ongeveer 60 bezoekers en de vier presentatoren leverden veel stof voor de levendige discussie op. Naar aanleiding van het symposium is het volgende artikel verschenen: <https://www.scienceguide.nl/2020/02/selectie-is-per-definitie-in-strijd-met-kansengelijkheid/>

Verder was het de bedoeling om namens de divisie een slot tijdens de ORD te vullen. In verband met het niet doorgaan van de ORD zal dit doorgeschoven worden naar volgend jaar. Nu de naam van de divisie veranderd is zal tevens meer ingezet worden op het werven van leden wiens onderzoekslijnen passen binnen het aandachtsgebied van de divisie.

Divisie Leren en Instructie

Samen met de Divisie ICT in onderwijs en opleiding is de online bijeenkomst 'Learning analytics: onderzoek en praktische implicaties' georganiseerd. In deze bijeenkomst bespraken Saskia Stollman en Bert Bredeweg onderzoek naar en praktische implicaties van het toepassen van Learning Analytics. Bert Bredeweg vertelde over zijn Learning Analytics onderzoek en gaat daarbij in op het promotieonderzoek van Damien Fleur (UvA) en het

Jaarverslag 2020-2021

project onderwijsdata bij de HvA. Het eerste project richt zich op metacognitie en de vraag hoe onderwijsdata kan worden aangewend om de motivatie bij studenten te verhogen. Het tweede project richt zich op 'evidence-based course design' en de vraag hoe onderwijsdata kan bijdragen om docenten te ondersteunen bij het inrichten van hun onderwijs zodanig dat het studiegedrag van studenten kansrijker bijdraagt aan hun studiesucces. Saskia Stollman vertelde over de ontwikkeling van een dashboard, in het kader van EIT (European Institute of Innovation and Technology), die docenten van MOOCs inzicht geeft in hoe hun MOOC wordt ontvangen door de studenten en hoe de docenten vervolgens, door toepassing van principes uit instructional design, kunnen worden ondersteund in het verder verbeteren van hun MOOC.

Daarnaast is een LinkedIn account opgezet om contact te kunnen onderhouden met de leden.

Divisie Domein-specifieke aspecten van Onderwijs

De divisie DSO heeft het afgelopen jaar geen activiteiten ontplooit. Door omstandigheden waren er geen actieve bestuursleden meer. Uit de bijdragen voor de Onderwijs Research Dagen bleek dat er genoeg animo is voor onderzoek naar domein-specifieke aspecten van onderwijs, zoals wetenschap & technologie, taal, digitale geletterdheid, of kunst. Het bestuur heeft daarom Hanno van Keulen gevraagd voorzitter te worden van de divisie DSO en de divisie nieuw leven in te blazen, en Hanno heeft daarmee ingestemd. Op korte termijn worden nieuwe bestuursleden gezocht en worden missie en profiel van de divisie herschreven.

Divisie Onderwijs & Samenleving

In 2021 was de herkansing van het invited symposium van de divisie Onderwijs en Samenleving op de AERA. Het door onze divisie geplande symposium voor de AERA conferentie van 2020 is doorgeschoven en op 12 april georganiseerd op de virtuele online conferentie van de AERA.

De titel van het symposium was 'European Challenges of Social-Cultural Diversity in Education'. In het symposium hebben we onderzoek gepresenteerd naar culturele diversiteit in West-Europese contexten. Aandacht was er voor de specifieke culturele context van onderwijs in Nederland. De volgende bijdragen zijn gepresenteerd:

1. Learning about Culturally Responsive Teaching: A Multiple Casestudy on the Implementation Process of a PD Program. Sabrina Alhanachi, Lonneke A.L. de Meijer and Sabine Severiens (Erasmus University Rotterdam)
2. Building on primary school students' funds of identity to promote social and personal development. Judith 't Gilde (Kohnstamm Institute Amsterdam) and Monique Volman (University of Amsterdam)

Jaarverslag 2020-2021

3. Social cohesion in socioeconomically and ethnically diverse classrooms Gert-Jan Veerman, Eddie Denessen (Radboud University Nijmegen) and Sabine Severiens (Erasmus University Rotterdam).
4. Educational and occupational expectations of 15-year-old immigrant students in western Europe Hans Luyten, Naiara Suescun and Martina Meelissen (Twente University).

Divisie ICT in het onderwijs

Afgelopen jaar is het bestuur twee keer bij elkaar gekomen.

Verder bereiden we met divisie BBV samen een gedeeld ORD2021 divisieslot voor. Dit was oorspronkelijk gepland voor ORD2020, maar is doorgeschoven. Onderwerp is de invloed van ICT in het algemeen en AI in het bijzonder op het leren op de werkplek. Renate Wesselink presenteert het WUR onderzoek naar AI op de werkplek, en Hanneke Theelen geeft een inkijkje in het gebruik van 360-graden video's als leermiddel.

In het voorjaar van 2021 hebben we samen met divisie L&I een gedeelde activiteit rond learning analytics georganiseerd. Deze vond online plaats en was een succes in opkomst en interactie. Saskia Stolman (TU/e) presenteerde een model voor instructional design van online lesmateriaal, en Bert Bredeweg gaf een uiteenzetting van de rol van LA en online leren in het hoger onderwijs.

Divisie Beroepsonderwijs, Bedrijfsopleidingen & Vakmanschap

Onze focus is het leren en ontwikkelen voor en tijdens beroepsuitoefening. Aan de ene kant gaat het om de voorbereiding op en ontwikkeling van vakmanschap in het beroepsonderwijs en aan de andere kant om de verdere ontwikkeling van mensen in bedrijven en andere organisaties (HRD, onder meer via bedrijfsopleidingen). Het divisiebestuur bestond van maart – december 2020 uit Niek van den Berg voorzitter, AHW), Piety Runhaar (secretaris, WUR), Anne Khaled (lid, HU), Marcel van der Klink (Zuyd Hogeschool), Bas Kollöffel (Universiteit Twente) en Maarten Wolbers (RU en KBA). Per januari 2021 heeft Maarten Wolbers afscheid genomen als bestuurslid.

Communicatie met divisieleden loopt via mailings aan divisieleden (via VOR secretariaat) en de LinkedIn groep van de divisie <https://www.linkedin.com/groups/8926858/>. Activiteiten die via deze kanalen bekend zijn gemaakt zijn:

* De inmiddels vijf digitale lunchploepjes die de divisie sinds oktober 2020 organiseert, steeds met een andere inleider en een nieuw thema, steeds met een kwartiertje inloop en een uur samen aan het werk, steeds met een groep betrokken deelnemers.

* Online bijeenkomst van prepromovendi werkzaam in het mbo, op 9 september 2020. Anne Khaled was namens BBV betrokken bij de voorbereiding en uitvoering.

Jaarverslag 2020-2021

* De mbo onderzoeksdag 2021 <https://mboonderzoeksdag.nl>: BBV is via Piety Runhaar en Niek van den Berg betrokken bij de voorbereiding hiervan.

* Gezamenlijk divisieslot van de divisies BBV en ICT rond ICT in leren en werken, tijdens de online ORD2021. Introducties zijn er door Hanneke Theelen en Renate Wesselink, Antoine van den Beemt (ICT) en Bas Kollöffel (BBV) interviewen hen en leiden de discussie in, sessievoorzitter is Niek van den Berg.